

Falsterbo den 22 maj 2019.

Regeringen; näringsdepartementet och miljödepartementet

forvaltningsavdelningen.registrator@regeringskansliet.se

Ang beredningen av förslaget om licensjakt på säl i Sveriges ekonomiska zon.

Då förslaget först nu kommit till vår kännedom förbehåller vi oss rätten att i detta sena skede yttra oss i frågan.

Måkläppen är Sveriges äldsta naturreservat. Det bildades redan 1899 genom att Föreningen till Skyddande av Måkläppens Fågelfauna (i dagligt tal Måkläppsföreningen) arrenderade ön av Skanör med Falsterbo stad. Reservatsstatusen fastställdes av Kgl Majt 1907. Falsterbonäsets Naturvårdsförening bildades 1970 som lokalavdelning till Naturskyddsföreningen och har sedan dess samarbetat med Måkläppsföreningen för Falsterbonäsets fauna och flora, tillsammans har föreningarna nästan 2000 medlemmar.

Från början var huvudsyftet att skydda Måkläppens unika häckfågelfauna. Sedan sälarna blev fridlysta på 1970-talet utökades reservatet 1971 till att gälla omgivande vattenområde som fristad för sälbeståndet. Världsnaturfonden släppte 31 giftfritt uppfödda gråsälkutar på Måkläppen under de åren sälarna hade det riktigt svårt. I dag finns ca 120 gråsäl och lika många knobbsäl på ön. Båda bestånden föder kutar på "ön". Gråsälen med 2-3 kutar och knobbsälen med 30-50 kutar per år. Dödligheten bland kutarna är omkring eller strax över 50%. Sälarna följs under året av föreningens tillsynsman, som rapporterar till Naturhistoriska Riksmuseet. Måkläppens betydelse som skyddad plats under sälarnas pälsömsningstid (gråsäl maj-juni och knobbsäl augusti-september) kan inte överskattas.

I samband med att "ön" 1997 genom sandmassornas förflyttning växte ihop med fastlandet och förvandlades till en halvö, ökade antalet fyrfota predatorer och idag är Måkläppen inte längre den viktiga häckningsplats för fågel den en gång var. Fortfarande är den dock ytterst betydelsefull för många rastande och flyttande fågelarter och framför allt för sälarna.

"Ön" är öppen för allmänheten under tiden 1 november - 31 januari. Sälarna, som väl mindes jakten före 1970-talet, var i början av fridlysningen mycket skygga med flyktavstånd på ca 400 - 500 m för knobbsäl och 250 - 300 m för gråsäl. På g a att flera studier av sälarnas beteende, moder-kutförhållanden, näringsvalsstudier, kutmärkning och nu senast spillningsanalyser med DNA-teknik, har sälpopulationen vant sig vid försiktig uppvaktning av människor. Detta även under den öppna perioden då de allt fler besökarna oftast uppträtt föredömligt och stannat på behörigt avstånd. Denna habituering har lett till att besökarna numera kan uppleva sälarna på håll på strax under 50 m. Vackra helgdagar kan besöksantalet under den tillåtna tiden överstiga 1000 personer, vilka främst lockas till reservatet för sälarna skull. Detta är en unik möjlighet för människor att uppleva stora däggdjur i svensk natur!

Det tycks i förslaget till licensjakt bara finnas en förvaltningsmetod för sälar: jakt. Vi vill framhålla att ett annat sätt att förvalta vårt vilda arv och biologiska mångfald är att avstå från att jaga djur inom större områden. Därmed skulle man möjliggöra för de 95% av Sveriges vuxna befolkning, som inte har något egentligt jaktintresse, att få se och uppleva djur på nära håll på samma sätt som i t ex Nordamerikanska, Östafrikanska och Indiska nationalparker och naturreservat. Sverige har framförallt i fjällen storslagen natur men på jakt skygga djur och låg individtäthet. Vi ser det som att det är dags för svensk viltförvaltning att inte bara freda mindre öar och skär från jakt utan även ordentliga tilltagna buffertzoner omkring dessa.

Det är i detta sammanhang viktigt att regeringens handläggare är medveten om att undersökningar från både Stockholms och Helsingfors universitet avvisar uppgifterna från jägare/fiskarehåll att sälbeståndet är en av huvudorsakerna bakom torskbeståndet minskning. Den främsta orsaken torde utan tvekan vara att trålfiske tillåtits i Östersjön, med missvisande statistik och bristande kontroll av dess s.k. bifångster.

Vi motsätter oss inte selektiv skydds jakt av säl som specialiserat sig på att vittja kustfiskares redskap, än om vi anser att forskning på att ta fram alternativa vredskap måste intensifieras.

Men den allmänna licensjakten som Regeringen nu utreder – och som är tänkt att förläggas till svensk ekonomisk zon – bör inte godtas utan bättre underlag. För Måkläppenreservatets del innebär det att jägare kan jaga sälar in till 400 m från land och därvid inte bara påskjuta enstaka sälar i vattnet utan även störa de sälar som vilar på "ön". Detta kommer på sikt att få sälarna att gå i vattnet för alla störningar av farkoster, som närmar sig från sjösidan. Otryggheten kommer att sprida sälarna över större ytor och att få dem mindre benägna att vila på land under de ljusa timmarna. Därmed minskar också möjligheterna för allmänheten att uppleva dem på rimliga håll precis som det var före 1971.

Vi anser att ett antal till ytan större områden bör avsättas för allmänhetens behov att uppleva sälar på nära håll. Vi förutsätter att Måkläppen med omgivande vatten, som redan ingår i ett marint reservat och i Natura 2000, blir ett sådant område. I dessa områden borde också möjligheterna finnas att närmare studera interaktionen mellan fisk och säl. Vi anser vidare att de pengar som idag dirigeras till fisket för sälarnas skadegörelse helt riktas till de fiskare som bedriver sitt fiske i för sälarna fredade områden. Det kan ju inte bara vara så att ersättningen för sälskador skall vara en generell del av inkomsten bara man ansöker om den. Speciellt inte om jakten som föreslås kommer att omdirigeras från skadegörande individer till alla i populationerna.

Vi tar i detta sammanhang inte upp de djurskyddsmässiga aspekterna på jakt från båt, på ett medium som rör sig, en rörlig säl med mycket liten målyta. Inte heller att denna jakt är tänkt för jägare som inte har egna eller upplåtta marker och därför billigt ska kunna jaga säl och sjöfågel. Att många sälar sjunker efter skott och inte ens i lugna vikar kan återfinnas (jfr försöksjakten 1997) eller att jakten på säl, eftersom handeln med sälprodukter är förbjuden inom EU, endast felaktigt motiveras av att sälen kan vara skadlig för fisket. Detta har klart visats från Stockholms Universitet och Helsingfors Universitet i ovannämnda nyligen publicerade uppsatser, vilka klar visar att fisket är den viktigaste anledningen till de minskande bestånden av konsumtionsfisk. Dessa stöds dessutom av den forskning som bedrivits i Canada på torskens försvinnande från bankarna utanför Newfoundland.

Vi hoppas att Regeringen tar våra synpunkter i beaktande och på alla sätt tryggar dagens och kommande generationers behov av att få uppleva vilda djur i frihet på rimliga avstånd och därvid öka viljan för dessa att bevara natur, uppnå uppsatta klimatmål och biologisk mångfald.

För Måkläppsföreningen

Mikael Kristersson, ordf.

mikael.kristersson@hotmail.com

För Falsterbonäsets Naturvårdsförening

David Carlsson, ordf.

info@falsterbonaset.se

Jan-Åke Hillarp

Biolog och tillsynsman för Måkläppens Naturreservat

jan.hillarp@telia.com